

Dosarul nr. 3ra-962/20

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Telenești – L. Iarmaliuc

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Clima, G. Dașchevici, M. Guzun

ÎNCHEIERE

04 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului local Step-Soci, raionul Orhei, terț Tatiana Dodi cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 29 octombrie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, prin care s-a respins acțiunea depusă de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat,

constată:

La 23 iunie 2018, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Consiliului local Step-Soci, raionul Orhei, terț Tatiana Dodi cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, prin decizia Consiliului local Step-Soci, raionul Orhei, nr. 5.11 din 22 august 2017 „Cu privire la atribuirea unui teren pentru construcția casei de locuit” s-a atribuit în proprietate privată familiei Tatiana Dodi și fiului Ion Babencu lotul de teren cu număr cadastral xxx, cu suprafața de xxx ha, amplasat în intravilanul satului Budăi, raionul Orhei, pentru construcția casei de locuit.

La 30 martie 2018, fiind prezentată pentru efectuarea controlului administrativ, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a ajuns la concluzia că decizia Consiliului local Step-Soci, raionul Orhei, nr. 5.11 din 22 august 2017 urmează a fi anulată. Or, potrivit legislației funciare, autoritățile administrației publice locale atribuie, fără plată, familiilor nou-formate sectoare de teren din rezerva intravilanului, până la epuizarea acesteia, pentru construcția caselor de locuit, anexelor gospodărești și grădini: în orașe – de la 0,04 până la 0,07 hectare, în localitățile rurale – până la 0,12 hectare, eliberându-le titluri de proprietate.

Astfel, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a constatat că, la caz, Consiliul local Step-Soci, raionul Orhei, a atribuit terenul cu titlu gratuit unei persoane care nu are familie formată.

Drept urmare, la 26 aprilie 2018, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a înaintat Consiliului local Step-Soci, raionul Orhei, notificarea nr. 1304/OT8-132, prin care a solicitat abrogarea deciziei nr. 5.11 din 22 august 2017. Însă, administrația publică locală nu a oferit un răspuns în termenul legal de 60 de zile prevăzut de lege.

Reclamantul Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a solicitat prin cererea de chemare în judecată anularea deciziei Consiliului local Step-Soci, raionul Orhei, nr. 5.11 din 22 august 2017 „Cu privire la atribuirea unui teren pentru construcția casei de locuit”.

Prin hotărârea din 29 octombrie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, s-a respins acțiunea depusă de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat (f.d. 114, 125-128 recto-verso).

Prin decizia din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 29 octombrie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești (f.d. 174, 175-182).

În consolidarea soluțiilor prima instanță și instanța de apel au reținut că legislația funciară nu oferă definiția noțiunii de familie. Însă, art. 2 din Legea cu privire la tineret nr. 215 din 29 iulie 2016 definește „familia tânără” ca un cuplu, format prin căsătorie, în care unul dintre soți nu a atins vârsta de 35 de ani; familie cu copii formată dintr-un singur părinte de până la 35 de ani.

Astfel, instanțele inferioare au conchis că, în sensul oferit de Legea cu privire la tineret nr. 215 din 29 iulie 2016, familia nu presupune neapărat un cuplu (soț și soție), ci poate fi formată și dintr-un părinte și copil/copii.

Respectiv, având în vedere că la momentul depunerii cererii privind atribuirea lotului de teren Tatiana Dodi avea un copil – Ion Babencu, instanțele inferioare au constatat existența unei familii, formată dintr-un părinte și un copil, fapt ce le conferă dreptul de a le fi atribuit un teren conform art. 11 din Codul funciar.

La 14 august 2020, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a depus prin poștă electronică la Curtea de Apel Chișinău recurs nemotivat, care nu corespunde cerințelor de formă față de documentul digital, împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei recurate, cu emiterea unei decizii noi.

Totodată, recurentul a notat că motivarea recursului va fi depusă după ce îi va fi notificată decizia motivată a instanței de apel (f.d. 188, 189-190).

La 17 august 2020, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a depus la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, recurs nemotivat, semnat olograf, împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei recurate, cu emiterea unei decizii noi.

Totodată, recurentul a notat că motivarea recursului va fi depusă după ce îi va fi notificată decizia motivată a instanței de apel (f.d. 191 recto-verso, 192).

Examinând admisibilitatea recursului depus de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Potrivit art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele dosarului rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată în ședință publică, la 15 iulie 2020, în prezența reprezentantului recurentului Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat (f.d. 172-173).

Din conținutul extrasului din poșta electronică cu adresa căsuței poștale „ana.rosu@justice.md” rezultă că, la 16 iulie 2020, ora 09.31, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces, inclusiv recurentului la adresa de e-mail „otcs_orhei@gov.md”, pentru notificare dispozitivul deciziei 15 iulie 2020 (f.d. 184).

La 14 august 2020, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a depus prin poștă electronică la Curtea de Apel Chișinău recurs nemotivat împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 188, 189-190).

La 17 august 2020, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a depus la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, recurs nemotivat împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 191 recto-verso, 192).

La fel, din conținutul extrasului din poșta electronică cu adresa căsuței poștale „ana.rosu@justice.md”, completul constată indubitabil că, la 26 august 2020, ora 13.28, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces, inclusiv recurentului la adresa de e-mail „otcs_orhei@gov.md”, pentru notificare decizia motivată din 15 iulie 2020 (f.d. 187).

La aspectul dat urmează a fi notat faptul că, în privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează la art. 96 alin. (1) că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

În corespundere cu art. 33 din Codul administrativ, comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Astfel, prin extrasul din poșta electronică conținut la fila dosarului 187 se atestă *indubitabilis* că decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost notificată participanților la proces, inclusiv și Oficiului teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, la 26 august 2020.

Potrivit articolului 63 din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266

din Codul civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La rândul său, art. 261 din Codul civil (articolul 385 în redacția actuală a Codului civil) prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Coroborând normele legale precitate, se constată că începutul curgerii termenului de depunere a motivării recursului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării deciziei, adică ziua de 27 august 2020, iar ultima zi fiind data de 25 septembrie 2020, ora 24.00.

Însă, distinct acestor circumstanțe, recurentul Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat nu și-a executat obligația procesuală pozitivă și nu a depus motivarea recursului la Curtea Supremă de Justiție.

Sub aspectul dat completul învederează că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea hotărârii contestate.

În speță, însă, recurentul Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o simplă cerere de recurs, fără a evidenția memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la simpla manifestare a dezacordului față de soluția pronunțată de instanța inferioară.

Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac. Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat de instanța inferioară, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat un act judecătoresc neîntemeiat. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La capitolul dat completul decelează că, însăși recurentul Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a indicat în recurs că motivarea recursului va fi depusă după ce va lua cunoștință de decizia motivată a instanței de apel. Însă, până în ziua examinării recursului, acesta nu a întreprins nicio măsură în vederea depunerii motivării recursului.

Circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului, deoarece Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat fiind interesat în soarta soluționării prezentului recurs, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță, prin depunerea unui recurs motivat, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

La aspectul dat este imperios că certitudinea legală impusă regulilor

procedurii în contencios administrativ, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În acest sens este relevantă și jurisprudența CtEDO, în care Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov c. Ucrainei, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra cu normele legale precitate, instanța de recurs trage concluzia că, la depunerea recursului împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat nu a respectat prevederile articolului 245 din Codul administrativ.

Din considerentele menționate și având în vedere că Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat nu a respectat prevederile art. 245 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 230, 245 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh